

Nämnden för hemslöjdsfrågors budgetunderlag 2021 – 2023

Genom att arbeta med ett vidgat slöjdbegrepp och en samtida förståelse av området bidrar Nämnden för hemslöjdsfrågor till att främja allas möjlighet till kulturupplevelser. Den samtida tolkningen av hemslöjd rymmer bland annat kulturarvsaspekter, gerillaslöjd, professionellt utövande, deltagarkultur, minoritetskultur och ett brett deltagande. De många uttryckssätten och epiteterna visar på områdets styrka och dynamik.

Som expertmyndighet med nationell överblick samverkar Nämnden för hemslöjdsfrågor med regioner, ideellt föreningsliv och professionella utövare. Nämnden för hemslöjdsfrågor stöttar områdets kulturella infrastruktur och skapar förutsättningar för slöjd i hela landet på ett likvärdigt sätt. Ett ökat stöd till myndighetens främjandeverksamhet möjliggör ett tryggt av befintliga strukturer samt utveckling av nya.

Genom slöjd och handgjort skapande kan man förstå och utforska världen.

Nämnden för hemslöjdsfrågors förslag utan inbördes prioritering

Ökning med 400 tkr till anslag 4:3 ap.1

- Förstärkning av ramanslag 400 tkr årligen för förstärkning av Nämnden för hemslöjdsfrågors kansli

Ökning med 600 tkr till anslag 4:3 ap.2

- Förstärkning av ramanslag 600 tkr årligen för upprätthållande av verksamhet med nationella utvecklare samt utökning av myndighetens möjlighet att fördela utvecklingsmedel i form av projektbidrag

Beräkning 2021–2023

Nämndens budgetförslag 2021–2023 redovisas anslagsvis (belopp i tkr). Förslaget är beräknat på det nu aktuella kostnadsläget, pris- och löneomräkning av anslaget har skett med 2,5 % per år under 2021 till 2023.

Anslag	Utfall år -1 2019	Prognos år 0 2020	Beräknat år 1 2021	Beräknat år 2 2022	Beräknat år 3 2023
4:3 ap 1 Nämnden för hemslöjdsfrågor	2 654 tkr	2 613 tkr	3 078 tkr	3155 tkr	3234 tkr
4:3 ap 2 Främjande av hemslöjd	9 102 tkr	9 112 tkr	9 930 tkr	10 178 tkr	10 432 tkr
Summa totalt	11 756 tkr	11 725 tkr	13 008 tkr	13 333 tkr	13 666 tkr

Prioriteringar

Ökning med 400 tkr till anslag 4:3 ap 1

Nämnden för hemslöjdsfrågor äskar förstärkning inom ram av förvaltningsanslaget med hänvisning till nedanstående

Prioriterat behov 2021–2023

- Förstärkning av Nämnden för hemslöjdsfrågors kansli 400 tkr årligen

Slöjdområdet har en bräcklig struktur vilken behöver förstärkas för att området och utövarna skall kunna utvecklas fullt ut. För att Nämnden för hemslöjdsfrågor skall kunna svara upp mot den efterfrågan som finns på myndighetens expertkompetens samt fullgöra sina uppdrag och skyldigheter behöver myndigheten en förstärkning av förvaltningsanslaget.

Nämnden för hemslöjdsfrågors kansli består av kanslichef 100%, handläggare 100% och nämndens sekreterare/ administratör 50%.

Kansliet hanterar nämndens möten, verkställer fattade beslut, administrerar bidragsgivning och uppföljning samt sköter myndighetens kommunikationsinsatser.

Det mycket viktiga uppdraget att ingå i samverkansrådet och dess berednings- respektive uppföljningsgrupper har utvecklats till ett allt mer omfattande men viktigt arbete för kansliet.

Strategiska möten och nationell överblick av slöjdområdet efterfrågas i allt högre utsträckning av regionerna vilket leder till att Nämnden för hemslöjdsfrågor har kontinuerlig dialog och samverkan med regioner och dess slöjdkonsulenter.

Kansliet är även sammanhållande och drivande i frågor som rör civilsamhälle, nationella minoriteter och urfolk. Därutöver ordnar kansliet konferenser och seminarier för kunskapsupbyggnad, spridning och utveckling.

Ökning med 600 tkr till anslag 4:3 ap.2

Nämnden för hemslöjdsfrågor äskar förstärkning av ramanslag för främjande med hänvisning till nedanstående behov med 600 tkr

Nationella utvecklare

Prioriterat behov 2021–2023

- Förstärkning nationella utvecklare 300 tkr

Nationella utvecklare är ett strategiskt redskap för att utveckla aktuella frågeställningar och föra slöjdområdet framåt. Nationell utvecklare kan ha Nämnden för hemslöjdsfrågor eller annan organisation som huvudman.

Nämnden för hemslöjdsfrågor har under många år arbetat med nationella utvecklare och kontinuerligt växlat inriktning på tjänsterna, myndigheten uppskattar den tillitsbaserad styrning som möjliggör för myndigheten att själv besluta om tjänsternas fokus. Under 2020 finansierar Nämnden för hemslöjdsfrågor nationella utvecklare som arbetar med hållbarhetsfrågor (ull) respektive romskt hantverk.

Omfattningen av medel som Nämnden för hemslöjdsfrågor har kunnat avsätta till nationella utvecklartjänster har minskat samtidigt som nya behov uppstått. I dagsläget saknar Nämnden för hemslöjdsfrågor en nationell utvecklare för barn och unga trots att det är ett i regleringsbrev utpekade prioriterade område.

Nationella utvecklare är mot bakgrund av slöjdområdets avsaknad av institutioner mycket viktiga för den infrastruktur som landets regionala hemslöjdskonsulenter och föreningsliv utgör, då de nationella utvecklarna fungerar som utvecklare, fortbildare och sammankallade inom sina sakfrågor.

Nämnden för hemslöjdsfrågor begär utökning av ram för att kunna fördela medel till nationella utvecklare och styra resurserna till de områden och uppdrag som är prioriterade och aktuella. Genom ett ökat stöd till området kan samhällsvinster göras samtidigt som området utvecklas. Med en ökning på 300 tkr kan en rimlig nivå säkerställas.

Projektbidrag

Prioriterat behov 2021-2023

- Förstärkning av projektbidrag med 300 tkr

Efterfrågan på Nämnden för hemslöjdsfrågors projektmedel ökar för varje år, sökande är i första hand ideellt föreningsliv, professionella utövare, hemslöjdskonsulenter och museer. Ansökningarna speglar bredden på kulturområdet slöjd och dess utveckling. Många projektbidragssökande vittnar om avsaknaden av bidragsgivare inom slöjd- och hantverksområdet.

Nämnden för hemslöjdsfrågor fördelning av projektmedel har en god nationell spridning, vilket innebär att 65% av medlen fördelas utanför storstadsområdena.

Mellan 2015 och 2019 har antalet ansökningar om projektbidrag fördubblats och summan av inkomna ansökningar ökat med drygt 70%. Samtidigt har Nämnden för hemslöjdsfrågor inte haft möjlighet att öka projektmedelsbudgeten på tio år. Genomsnittligt projektbidrag 2019 var 85 tkr. En uppräknings skulle betyda oerhört mycket för att kunna möta och stötta det stora intresse som finns för utveckling av slöjdområdet.

Exempel på frågor som skulle kunna utvecklas genom utökade resurser till projektbidrag är slöjdområdets utforskande av immateriellt kulturarv. Immateriellt kulturarv är sådant kulturarv som inte går att fysiskt ta på och som lever och överförs mellan människor, till exempel traditioner, handens och kroppens kunskaper, erfarenheter och kreativa uttrycksätt.

Inom ramen för arbetet med Unescos konvention om det immateriella kulturarvet, skulle Nämnden för hemslöjdsfrågor med utökade resurser kunna fördela sökbara arbetsstipendier till slöjduitövare för att ge möjlighet till praktiskt utforskande av vidareförande av kunskap.

Nämnden för hemslöjdsfrågor begär utökning av ram för att kunna fördela medel till projektbidrag inom myndighetens samtliga prioriterade områden. Med förstärkta projektmedel kan Nämnden för hemslöjdsfrågor ge utövare och organisationer möjlighet att utveckla nya idéer och samarbeten.

Inom ramen för pris -och löneomräkning 2,5%

Civilsamhället

Bidragsgivning till och samarbete med ideellt föreningsliv, minoritets- och urfolksorganisationer är en viktig och omfattande del av Nämnden för hemslöjdsfrågors verksamhet och budget. Ideell sektor fungerar som arrangör, kunskapsförmedlare och sammanhållande länk för olika intressegrupper och utövare.

Agenda 2030

Nämnden för hemslöjdsfrågor samordnar ett flerårigt arbete som vilar på de 60 regionala hemslöjds-konsulenterna och deras huvudmän. Genom att arbeta strategiskt, pedagogiskt och handgripligt kan hållbarhetsmålens trösklar sänkas och fler människor bli engagerade i hållbarhetsfrågor. Nya samarbeten, nya sammanhang och ny forskning där slöjden förkroppsligar ett hållbart samhälle.

Immateriellt kulturarv

Inom ramen för arbetet med Unescos konvention om det immateriella kulturarvet vill Nämnden för hemslöjdsfrågor tillsammans med noden Traditionell hantverkskunskap utveckla metoder för inventering och vidareförande av traditionell hantverkskunskap.

Nämnden för hemslöjdsfrågor stöttar regioner, hemslöjds-konsulenter och föreningslivet i det ökade intresset för UNESCOs konvention samt anordnar kunskapshöjande och verksamhetsinriktade aktiviteter samt seminarier.

Kulturella och kreativa näringar

Nämnden för hemslöjdsfrågors arbete med kulturella och kreativa näringar utförs i samverkan med regioner, organisationer och andra myndigheter.

Ett exempel på sådant arbete är Nämnden för hemslöjdsfrågors pågående fleråriga satsning på den svenska ullnäringen. Svensk ullnäring och dess utveckling är mycket viktig för slöjdare och textilhantverkare. Näringen består uteslutande av små- och mikroföretagare. Nämnden för hemslöjdsfrågor genomför i samverkan med bland andra länsstyrelsen, regionen och Hushållningssällskapet på Gotland en internationell ullkonferens 2020 och ett Östersjöprojekt med utgångspunkt i småskalig inhemsk ullproduktion. Konferens och projekt är flerårigt och navet i utvecklingsarbete med fokus på svensk småskalig ullproduktion och besöksmålsutveckling.